తరాలు అంతరాలు

బెంగాలీ మూలం - మహాశ్వేతాదేవి

తెలుగు: డా. దేవరాజు మహారాజు

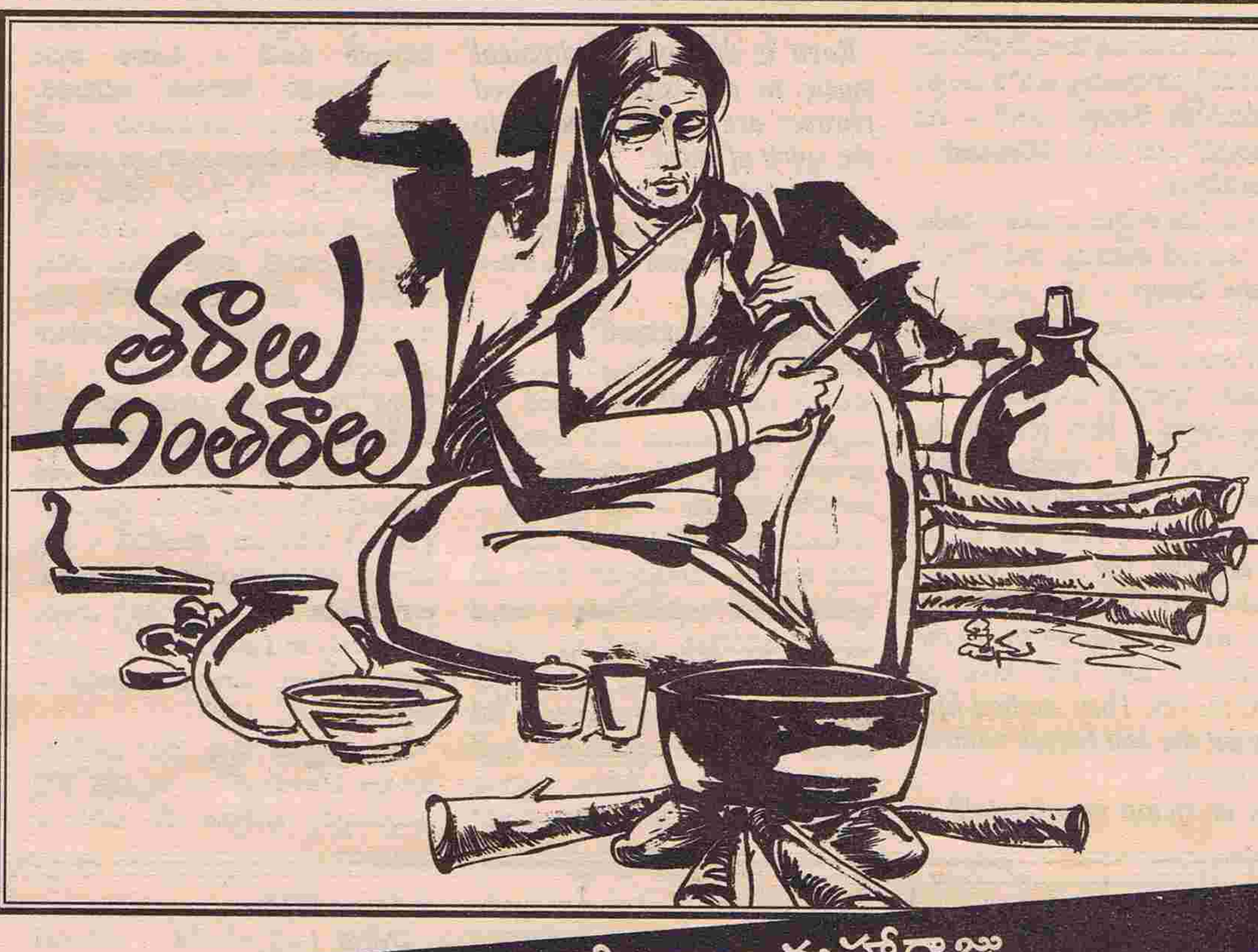

పొద్దుటి నుండి ఒకటే వర్షం. కట్టెలన్నీ ముద్దయ్యాయి. పొయ్యి అంటించడం ఎలా? ఆఫీసుకు పోయే కొడుక్కి, కోడలకి వంట చేయడం ఎలా? నీరజకు ఏడుపొచ్చింది. వంటగది అంతా కారుతోంది. ఆ ఇంట్లో అంతకన్నా మంచి వంటగది లేదని కాదు, ఉంది. కాని అది ఆమెకు నిషిద్ధ ప్రదేశం. అన్ని వసతులతో, అన్ని అత్యాధునిక పరికరాలతో ఉన్న ఆ వంటగది కోడలు రత్నది! అక్కడ ఆమె తన స్నేహితుల కోసం, భర్త శుభ్రో కోసం ఎప్పుడైనా సరదాగా టిఫిన్లు, చిరుతిండ్లూ చేసుకుంటూ ఉంటుంది. తన చిన్నారి కొడుక్కోసం అన్నం కూడా విడిగా వండుకుంటూ ఉంటుంది. ఏడేళ్ళ పసివాడికి ఎన్ని కాలరీల ఆరోగ్యం కావాలో ఈ అమాయకపు నాయనమ్మకేం తెలుసు? అందుకే అన్నం, ఆకుకూర, మాంసం, సూపు వగైరాలన్నీ ఆమే చేసుకుంటుంది. ''నాక్కూడా నువ్వే చేయగూడదూ? ఆమెగారు చేసే గడ్డి తినడం తప్పుతుంది?'' అని తన కొడుకు శుభ్రో కోడల్ని అభ్యర్థించడం కూడా విన్నది నీరజ.

''ఓ కుక్‌ను పెట్టుకోరాదా?'' అనేవాడు కొడుకు. ''అనవసరంగా బోలెడు ఖర్చు'' అనేది కోడలు. ఎందుకంటే వాళ్ళు కొత్తగా కొన్న ఫ్లాట్‌కు ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్ కడుతున్నారు. కలర్ టి.వి. ఫ్రిజ్‌ల ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్ కూడా ఇంకా పూర్తి కాలేదు. నిజానికి వంట మనిషిని పెడితే నీరజకు కూడా కొంత విశ్రాంతి దొరికేది. కాని కోడలు మొండి పట్టు పట్టింది. ''ఇంట్లో ఊరికే కూర్చొని ఆవిడగారేం చేస్తారట?'' అని అత్తను ఉద్దేశించి అంటూ ఉండేది.

రత్న స్నేహితురాళ్ళు రత్న త్యాగాల్ని వేనోళ్ళ పొగిడేవారు. ''మురికి చెత్తకుప్పలు, సందులు గొందులూ ఉన్న ఈ బస్తీలో ఉండడమే ఎంతో కష్టం'' అని అంటూ ఉండేవారు. అసలది కలకత్తా అని మరిచిపోయి మాట్లాడేవారు. ''అదీగాక అత్తగారితో కలిసి ఉండటమంటే మాటలా?'' అని కూడా అనేవారు. వారి మాటల్లోని అంతరార్థం నీరజకు అర్థమయ్యేది. కాని ఏం చేస్తుంది? కిమ్మనకుండా నోరు మూసుకునేది.

ఎలాగో తంటాలు పడి నీరజ పొయ్యి అంటించి వంట ప్రారంభించింది. భర్తకేమైనా కావాలేమోనని అతని దగ్గరికి వెళ్ళింది. భర్త రమాపతికి కళ్ళు కనిపించవు. అరిస్తేగాని చెవులు వినిపించవు. భార్య చేతి స్పర్శే అతనికి చూపు. అదే అతనికి శబ్దం. అతని పనులన్నీ అతనే చేసుకోగలడు. అయితే భార్య నీడలా తోడు ఉండాల్సిందే. పొద్దున్నే మొహం కడుక్కుని రమాపతి టీ కావాలని అరిచాడు. ఆ అరుపు కోడలికి కోపం తెప్పించింది. శుభ్రోకు ఇచ్చినట్లే తను ఆ ముసలి మామగారిక్కూడా టీ ఇవ్వాలా? అందులోనూ తాము వాడేది ఖరీదైన టీ పొడి. నీరజ రమాపతిని సమాధానపరచి ఓ కప్పు టీ చేసి ఇచ్చింది. వాటితోపాటు రెండు సాదా బిస్కట్లు కూడా. వాటికే రమాపతి చిన్నపిల్లాడిలా సంతోషపడిపొయ్యాడు. రమాపతిది భారీ ఆకారం. అందుకే తల ఊపినా అది వృద్ధ సింహం ఊపినట్లుగా ఉంటుంది. నిజానికి ఈ రమాపతి రమాపతి కాడు. ఒకప్పుడు వెలుగుతూ బతికిన రమాపతికి ఈ రమాపతి ఛాయలాంటివాడు. టీ, బిస్కట్లు కానిచ్చి, ఓ సిగరెట్ కాల్చుకుని కూర్చున్నాడంటే ఇక వంట అయ్యేదాకా అతను గొడవ చెయ్యడు. నీరజకు మనసు కుదుట పడుతుంది.

రోజటిలాగానే మార్కెట్ నుండి సరుకులు తీసుకుని, నడుమంతా తిప్పుకుంటూ పనిమనిషి బసిని వచ్చింది. ఒకరకంగా ఆమె రావడం నీరజకు సంతోషమే. కాని ఎక్కడి పాట అక్కడ పాడే బసిని మాటలంటేనే నీరజకు చిరాకు. బసిని చేపలు కడిగి శుభ్రం చేసింది. పప్పు కడిగింది. కూరలు కోసింది. చివరకు నీరజ మెప్పు పొందాలని ''అత్తగారిని పనిమనిషిలా చూసే ఇలాంటి కోడలిని నేనెక్కడా చూడలేదమ్మా?'' అని రహస్యంగా చెవిలో దీర్ఘాలు తీసింది. ఇల్లు ఊడుస్తూ కోడలి దగ్గరికి వెళ్ళి ''వంటింట్లో ఉన్నది ఏ మాత్రం పనమ్మా?'' అన్నం పప్పూ చేపలకూరా వండడం కూడా ఓ పనేనా? ఇంట్లో ఖాళీగా ఉన్నవారు ఆ మాత్రం చేసుకోరూ?'' అని రత్నను ఊదరగొట్టింది. అదీగాక రోజుకోసారైనా ''నీకేమమ్మా బంగారుబొమ్మవి. నీకు ఏడేళ్ళ కొడుకు ఉన్నాడంటే ఎవరూ నమ్మరనుకో'' అని అంటూ ఉండడం బసినికి అలవాటు. పొంగిపోయే రత్న అప్పుడప్పుడు బసినికి పాత నైలాన్ చీరలు, జాకెట్లూ ఇస్తూ ఉంటుంది.

స్కూలుకు వెళ్ళే కొడుకును తీసుకుని రత్న రోజటిలాగే వెళ్ళిపోయింది. ఆమె అత్తగారికి చెప్పి వెళ్ళడం ఎప్పుడూ లేదు. కొడుకు శుభ్రో మాత్రం 'అమ్మా వెళ్ళొస్తా!' అని చెప్పుకుంటూ వెళ్తాడు. అందులో ఏ భావమూ ఉండదు.

కొంత పని అయ్యాక రెండు కప్పుల టీ, రెండు చపాతీలు తీసుకుని, భర్త రమాపతి దగ్గరికి వెళ్ళి కూర్చుంది - నీరజ. ''టైమెంత?'' అని అరిచాడు రమాపతి. ''తొమ్మిదిన్నర'' అని అదే విధంగా అరిచి చెప్పింది నీరజ. ఈలోగా బసిని గదులన్నీ తుడిచి, రత్నా వాళ్ళ ముగ్గురి బట్టలూ ఉతికేసింది. మొదట్లో బసిని రమాపతి - నీరజల బట్టలు కూడా ఉతికేది. ఎందుకోగాని కోడలు మాన్పించింది.

''పాపం చేస్తోంది కదా అని దానితో ఎన్ని బట్టలు ఉతికిస్తాం అత్తయ్యా!'' అనేది.

''పాపమా?''

''అందులోనూ మీవి నూలు గుడ్డలు. పైగా మీరు దానికేమీ ఇవ్వరు''

''మేం ఎక్కణ్ణించి తెచ్చిస్తాం''

''యేం? అద్దె తీసుకోవడం లేదా?''

''ఓ అదా! కిరాణా షాపువాడిచ్చే అద్దా? నలభై రూపాయలు. దేనికని సరిపోతాయి? తలనూనె, సబ్బు, తమలపాకులు, సిగరెట్లు, బిస్కట్లు, టీ పొడి, పాలపొడి, లుంగీలు, చీరలు ఇవన్నీకాక మాటిమాటికీ ఏవేవో మందులు...''

తమ కొడుకు శుభ్రో, ఉద్యోగస్తురాలే భార్య కావాలని పేపర్లో ప్రకటన ఇచ్చి రత్నను పెళ్ళి చేసుకున్నప్పటి నుండి నీరజ, రమాపతిల పరిస్థితి ఇలాగే ఉంది. శుభ్రోకు డబ్బు ఆశ ఎక్కువ. డబ్బు డబ్బు డబ్బు. ముఖ్యంగా ముసలి తల్లిదండ్రులకు ఖర్చు పెట్టడం అతనికి ఇష్టం ఉండదు. దుర్గపూజ రోజుల్లో మాత్రం తల్లిదండ్రులకు కొత్త బట్టలుకొనేవాడు. మధ్యలో ఎప్పుడైనా ఇస్తే ఓ పదిరూపాయలు మాత్రం ఇస్తుండేవాడు.

కానీ లేదు. గీనీ లేదు. చాలమ్మా చాలు. ఈ కొంపకు నేను చాలా చేశాను. సూనికి కోసిన నిమ్మపండు ఇంకా ఇంకా పిండాలనుకుంటే... తెలుసు కదా ఏమౌతుందో - రసం రాకపోగా చేదు వస్తుంది

అప్పుడప్పుడు పగటిపూట మాలిని వస్తుండేది. మాలిని నీరజ ఇంట్లో ఒకప్పటి పనిమనిషి. ఇప్పుడామె కొడుకు మంచి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. తల్లిని కూర్చోబెట్టి పోషిస్తున్నాడు. కొడుకూ కోడలు తను చెప్పినట్టల్లా వింటుంటారని మాలిని గర్వంగా చెప్పుకుంటుంది. తను వచ్చేదాకా రమాపతిని చూస్తూ ఉండమని మాలిని ఇంట్లో ఉంచి, పాతపట్టుచీర కట్టుకుని నీరజ అప్పుడప్పుడు దేవాలయానికి వెళ్ళొస్తుండేది. మనస్ఫూర్తిగా దేవుడికి నమస్కరించి, తన భర్త తర్వాతనే తనను తీసుకుపోవాల్సిందిగా వేడుకుంటూ ఉండేది. తను లేకుండా తన భర్త నికృష్టపు బతుకు బతకలేడని ఆమెకు భయం. అలాంటప్పుడే ఆమె గతాన్ని నెమరేసుకునేది. ఆ రోజుల్లో తనకెంత స్వేచ్ఛ ఉండేది. గుళ్ళో ఎంతసేపైనా ఉండగలిగేది. ఇప్పుడు రెండు నిమిషాలు కూర్చుందామంటే లేదు. ఆ రోజులెంత బావుండేవి? తన భర్త రమాపతి ఆఫీసు నుండి వస్తూ తన కోసం పూలూ తమలపాకులూ, శుభ్రో కోసం పళ్ళూ, పిప్పరమెంట్లూ తెస్తుండేవారు. శుభ్రోను ఇంగ్లీషు మీడియంలో చేర్పించి, గొప్ప చదువులు చదివించాలని కలలు గనేవారు. తండ్రి తాతలనాటి ఇంటిని బాగుచేయించి విశాలం చేయించారు. ఆ రోజుల్లో జీతాలు పెద్దగా ఉండేవి కావు. రిటైర్ అయ్యాక కూడా ఆయన ఒక జూట్‌మిల్‌లో చేరారు. తమ కోసం ఎంత కష్టపడ్డారనీ?

''కాలం మారుతోంది నీరజా. మన శుభ్రో పెరిగి పెద్ద ఆఫీసరవుతాడు. వాడికీ పెళ్ళవుతుంది. వాడికీ పిల్లలు పుడతారు. అప్పుడు కూడా ఈ ఇల్లు అందరికీ సరిపోతుంది. మనకు ఇంత పెద్ద ఇల్లెందుకని నువ్వేం బెంగ పెట్టుకోకు? దాని అవసరం కూడా వస్తుంది'' అని తన భర్త ఆ రోజుల్లో తరచూ అనే మాటల్ని గుర్తుకు తెచ్చుకుంది. ఇప్పుడా ఇల్లంతా తన కొడుకు కుటుంబమే వాడుకుంటోంది.

ఆ రోజుల్లో తన కొడుకు మాత్రమే హైస్కూలుకు వెళుతున్నాడంటే తనకెంతో గర్వంగా ఉండేది. అందరిలో తలెత్తుకు తిరగగలిగేది. తన కొడుకుతో ఇంగ్లీషులో మాట్లాడే ధైర్యం ఎవరికైనా ఉండేదా? ''అమ్మా నీ కొడుకు లాంటి కొడుకు నూటికో కోటికో ఒకడుంటాడు కదమ్మా'' అని అమ్మలక్కలు అంటుంటే తనకెంత సంతోషంగా ఉండేదో...

''వాడు నాలాగా కవి మాత్రం కాకూడదు. ఇంకేమైనా ఫరవాలేదు'' అనేవాడు రమాపతి అప్పుడప్పుడు.

ఆ రోజుల్లో రమాపతి కవిత్వం రాస్తుండేవాడు. అది ఆ కాలానికి బాగానే సరిపోయేది. చిన్నచిన్న సాహిత్య పత్రికల వాళ్ళు, కవి మిత్రులు వచ్చిపోతుండేవారు. వారి కోసం నీరజ కప్పుల కొద్దీ టీ చేస్తుండేది. ఆ రోజుల్లో ఎక్కడ ఏ సాహితీ సమావేశం జరిగినా రమాపతి అధ్యక్షుడిగానో, ముఖ్య అతిథిగానో వెళుతుండేవాడు. సభలో వేసిన పూలదండలు తెచ్చి రమాపతి భార్య మెళ్ళో వేస్తుండేవాడు. అచ్చేసిన కవితా సంపుటాలు మిత్రులకు పంచడమే సరిపోయేది. ఒక్కరికిఒక్క కాపీ అమ్మింది లేదు. అయినా కవిగా లభించే ఒక ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు అతనికి ఎంతో సంతృప్తినిచ్చేది. దుర్గపూజ సందర్భంలో కొన్ని పత్రికలు అతని కవిత ప్రత్యేకంగా ప్రచురించేవి. వార్షికోత్సవాలకు, పాఠశాలల వారు ఆహ్వానించి 'ప్రముఖ కవి' అని పరిచయం చేస్తుండేవారు. 'ఈ సంసార బాధ్యతల్లో ఇంతగా కూరుకుపోయి ఉండకపోతే బహుశా నేను మరింత గొప్ప కవిగా గుర్తింపు పొందేవాణ్ణేమో' అని నీరజతో అంటుండేవాడు రమాపతి. నీరజకూ నిజమేననిపించేది.

''శుభ్రో పెరిగి ఇంటి బాధ్యతలు తీసుకోనీ. ఇక నాకేం పని ఉంటుంది? రాస్తూ... రాస్తూ... రాస్తూనే ఉంటాను''

కాని శుభ్రో మనస్తత్వం తండ్రికి పూర్తి విరుద్ధం. అతనికి తల్లిదండ్రులతో గడపడం ఇష్టం ఉండదు. మాతృభాష బెంగాలీ అంటేనే అతనికి చిన్నచూపు. తండ్రి కవిత్వం అంటే అతనికి లెక్కే లేదు. తన మూడవ కవితా సంకలనం అచ్చేయిద్దామనుకున్న రోజు, శుభ్రో అన్న మాటలు రమాపతికి ఈటెల్లాగా గుచ్చుకున్నాయి. ఆ సంభాషణ గుర్తొచ్చినపుడల్లా అతని ఒంటికి ముళ్ళొస్తాయి.

''ఇంకో పుస్తకమా? ఎవరు చదవాలనీ?''

''ఎవరూ చదివినా చదవకపోయినా, నీకు అకింతమివ్వడానికే అచ్చేయిద్దామనుకుంటున్నారా శుభ్రో''

''పబ్లిషరెవడైనా వేస్తున్నాడా?''

''లేదు. నేనే. నేనే వేయిస్తున్నాను''

''ఎందుకు? ఎవడు కొంటాడు? మీ చాదస్తంగానీ... ఒక్క కాపీ అమ్ముడవదు''

''కాకపోతే పోనీ - నాకేం? అదో ఆత్మానందం''

''ఏం ఆత్మా? ఏం ఆనందం? పెద్ద పత్రికలేవైనా అచ్చేశాయా ఈ కవితల్ని''

''లేదు. కవిత్వం చిన్న సాహిత్య పత్రికలే వేస్తాయి''

''ఉష్... ఎవడు చదవాలి ఆ పత్రికలు? డబ్బూ గుర్తింపూ రెండూ రాని వాటి కోసం స్వంత డబ్బులు తగలేసుకోవడం మంచి పని కాదు'' అన్నాడు శుభ్రో హేళనగా. ఆ మాటతో నీరజకు కోపం వచ్చింది. ''రాకపోతే పోయింది. ఆయన కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బు! ఆయన ఇష్టం'' అని తీవ్రస్వరంతో చెప్పింది.

''నీకేం తెలుసునని మాట్లాడతావే నువ్వూ? నోరుమూసుకోకు'' అన్నాడు శుభ్రో తల్లిని. రమాపతి ఆ రోజు మానసికంగా బాగా దెబ్బ తిన్నాడు. అసలు రాయడమే మానేశాడు. నీరజ కూడా మనసు బాధ పెట్టుకుంది. 'రాయడం అసలు మానేశారే'మని మార్నింగ్ వాక్‌లో మిత్రులు రమాపతిని అడిగేవారు. రమాపతి మాట్లాడేవాడు కాదు. తనో గొప్ప కవి కాదని, అతనికి తెలుసు. కాని కవితా రచనలోఏదో ఒక ఉత్తేజం ఉంది. స్ఫూర్తి ఉంది. స్పందన ఉంది. చిన్న పత్రికలైనా సరే... కవితలు అచ్చవుతూ ఉంటేగొప్ప థ్రిల్లింగ్‌గా ఉంటుంది. తన కవితా సంపుటాలు గొప్ప రచయితలకు పంపడంలోనూ, తిరుగు టపాలో వారి నుండి ప్రోత్సాహకరమైన ఉత్తరాలు పొందటంలోనూ గొప్ప ఆనందం ఉంటుంది. జీవితంలో ఇలాంటి చిన్నచిన్న సంతోషాలు కూడా తన కుమారరత్నం లేకుండా చేశాడు. ఇంకేం మాట్లాడతాడు రమాపతి? పుత్రసంతానం కోసం నీరజ ఎందుకు తల్లడిల్లిపోయిందో తెలియదు. కూతుర్లయితే ఇంత కర్కశంగా ప్రవర్తించరు. తాము కొడుకుతో కలిసి ఒకే కప్పు కింద బతుకుతూ వేర్వేరు ప్రపంచాలలో ఎందుకు జీవిస్తున్నారో తెలియదు. దీనికన్నా శుభ్రోను మామూలు బెంగాలీ మీడియం స్కూల్లో చదివిస్తే మామూలు ఉద్యోగిగా స్థిరపడేవాడు. ఓ మామూలు అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకునేవాడు. సాదాసీదాగా తమ జీవితం మామూలు సుఖ సంతోషాలతో గడిచిపోయేది.

మాలిని ఎప్పుడూ అంటూ ఉంటుంది. ''ఉన్నదంతా మీ కొడుకు దగ్గరుందమ్మా. అతను మిమ్మల్ని గౌరవిస్తే, మీ కోడలు చచ్చినట్టు గౌరవిస్తుంది. గొప్ప చదవులు చదివించి నిండా మునిగారు'' అని.

అది నిజమే గాని, శుభ్రోకు చిన్నప్పటి నుండి స్వార్థమెక్కువ. గొప్ప చదువులు చదివించకపోతే మాత్రం మనకు అనువుగా తయారయ్యేవాడన్న నమ్మకమేమిటి? పెళ్ళయిన కొత్తలో రత్న ఈ ఇంట్లో వుండనంది. కాని శుభ్రో సర్దిచెప్పాడు. ''నేనేం బుద్ధిలేని వాణ్ణనుకున్నావా? ఇక్కడుంటే అద్దె ఉండదు. మన అవసరాలు తీర్చుకుంటూ కొంత డబ్బు కూడబెట్టుకుంటూ ఉండొచ్చు. మనకు కావల్సిన ఫ్లాట్ కొనుక్కోవచ్చు. ఈస్టర్న్ మెట్రోపాలిటన్ బైపాస్ పడుతోంది కదా? అది పడితే ఈ ఇంటికి మంచి ధర పలుకుతుంది. అప్పుడెలాగూ దీన్ని అమ్మేస్తాను'' - నీరజకు అప్పుడనిపించింది. తమ తాహతుకు మించి కొడుకును పైకి తేవడం తమదే తప్పని! జీవితంలో కొడుకు బాగా రాణించాడు. రాణించిన కొడుకు జీవితంలో ఓడిపోయిన గుడ్డి తండ్రితోనూ, బానిస తల్లితోనూ కలిసి ఒకే ఇంట్లో ఉండడమే గొప్ప విశేషం!

తన బంగారు నెక్లెస్ అమ్మయినా కవితా సంపుటి ప్రచురించమని నీరజ రమాపతిని బలవంతం చేసింది. కాని అతను విన్లేదు. ''శుభ్రో చెప్పిన దాంట్లో వాస్తవం ఉంది'' అని అన్నాడు.

''ఏంటీ మీరు వాడు చెప్పినట్టు వింటారా?''

''వినకా? ఏం చేస్తాం? దాచుకున్న డబ్బు ఏ మాత్రం వృధా చేసే పనిలేదు. రేపే వెళ్ళి బ్యాంక్‌లో జాయింట్ ఎక్కౌంట్ తెరుద్దాం. నా పెన్షన్ రు.211లు వస్తుంది. అది నెలనెలా అందులో జమవుతూ ఉంటుంది''

''అవన్నీ ఇప్పుడెందుకండీ?''

''ఎందుకేమిటే పిచ్చి మొహమా? నీకొడుకు గురించి నీకింకా భ్రమలు ఉన్నట్లున్నాయి. తండ్రి సెంటిమెంట్స్‌ను పట్టించుకోని వాడి గూర్చి... వాస్తవాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రాక్టికల్‌గా ఉండాలి మనం. నీకు నేను. నాకు నీవూ తప్ప మనకిక ఎవరూ లేరు. గుర్తుంచుకో-''

''కాని... శుభ్రో- శుభ్రో...''

''అవును. శుభ్రో మన కలల పంట''

''ఏమిటండీ మీరు కంట తడిపెడుతున్నారూ''

''ఇంకేముంది మరి? తగిన గుణపాఠం చెప్పాడు కదా శుభ్రో''

ఆ తర్వాత కొంతకాలానికే రమాపతి కళ్ళు అతణ్ణి మోసగించాయి. బస్తీలో డాక్టరు ఆయన కళ్ళ జబ్బును సరిగా గుర్తించలేక పోయాడు. అలా ముదిరిపోయిన మాలిగ్నెంట్ గ్లకోమా ఆపరేషన్ చేసినా లాభం లేకుండా అయ్యింది. బాధ్యత మరచిన పుత్రుడని శుభ్రోను ఎవరూ అనలేదు. నాలుగు వందల రూపాయల హాస్పిటల్ బిల్ శుభ్రోనే చెల్లించాడు. ''కక్కుర్తిపడి తిండి తినకుండా ఉండకండి. పెన్షన్ డబ్బులతో హాయిగా ఉండండి. పనిమనిషి జీతం, కరెంటు బిల్లూ నేనిస్తాను. అంతే. అంతకన్నా ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వను. షాపు అద్దె వస్తుంది కదా? దానితో సరిపుచ్చుకోండి'' అని చెప్పాడు శుభ్రో.

''ఎట్లారా? ధరలు ఆకాశానికి అంటుతూ ఉంటే ఎలా సరిపుచ్చుకోవడం?''

''ఏమో అది. మీ సమస్య?''

''కానీ...''

''కానీ లేదు. గీనీ లేదు. చాలమ్మా చాలు. ఈ కొంపకు నేను చాలా చేశాను. సూనికి కోసిన నిమ్మపండు ఇంకా ఇంకా పిండాలనుకుంటే... తెలుసు కదా ఏమౌతుందో - రసం రాకపోగా చేదు వస్తుంది'' అని కసురుకున్నాడు శుభ్రో.

నీరజ అందుకే గుడికి వెళ్ళినపుడల్లా దేవుణ్ణే ప్రార్థిస్తుంది. ''నన్ను ముందు తీసుకుపోకు మహాప్రభో. నేను లేకుండా ఆయన ఎంత హీనంగా బతకవలసి వస్తుందో'' అని. దేవుడితో బేరసారా లాడుతుందే గాని... ఆమె మాత్రం బలంగా ఉందా? డెబ్బయ్యేళ్ళు దాటిన వయసులో ఆమె మాత్రం ఏం చేయగలదూ? కూర్చుంటే లేవలేదు. ఎప్పుడూ ఛాతీలో నొప్పి.

''డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళరాదా?'' అంటుంటాడు రమాపతి. కాని డబ్బేది? కుర్రడాక్టరు ఒకాయన ఉచిత వైద్యం చేస్తున్నాడని ఎవరో చెబితే ఓసారి అక్కడికి వెళ్ళింది నీరజ. ''ఈ ఝుంజాటాలన్నీ వదిలేసుకోండమ్మా - హాయిగా తిని విశ్రాంతి తీసుకోండి'' అన్నాడు కుర్ర డాక్టరు.

(మిగతా వచ్చేవారం)

(కిందటి సంచిక తరువాయి..)

రమాపతి అడిగాడు. ''వాళ్ళు కొత్త ఫ్లాట్ కొంటున్నారటగా'' నీరజ అతని వీపులో తట్టి సైగతో చెప్పింది. ''అవును''

''ఎప్పుడు మారుతారట అందులోకి''

''ఏమో నాకు తెలియదు''

''వాళ్ళంతా బయటకు వెళ్ళిపోయారు కదా - మాట్లాడి చెప్పరాదా?''

విసుక్కున్నాడు రమాపతి.

''అబ్బో అంతగా నేనరవలేను. ఛాతిలో నొప్పి వస్తుంది''

''ఉహూ - సరే అయితే. మధ్యాహ్నం వార్తాపత్రిక చదివి వినిపించగలిగితే వినిపించు''

''అలాగే లెండి''

నీరజ ఒక్కోసారి పగటిపూట రమాపతికి ఓ మామిడి పండో, ఓ అరటిపండో, తక్కువరకం మిఠాయో ఇస్తుంది. రత్న అది కూడా భరించలేదు. ''ముసలితనంలో కూడా రుచులు కావల్సి వచ్చాయి'' అని అంటుంది. దానికి తోడు ''పెట్టే వాళ్ళుంటే ఎంతైనా తింటాడమ్మోయ్ ముసలాయన!'' అని పనిమనిషి బసిని వంత పాడుతుంది. అదే పనిమనిషి నీరజకు వాళ్ళ విషయాలు చేరవేస్తుంది. ''వాళ్ళ కొత్త ఫ్లాట్ తయారయ్యిందటమ్మా - ఇంకేం ఎగిరిపోతారు''

''నిజమేనటే బసినీ''

''అవునమ్మా నిజం. నన్ను కూడా పనికి అక్కడికే రావాలని చెబుతున్నారు''

''వెళుతున్నావా?''

''ఆ... అంత దూరం నేనెక్కడ వెళ్ళగలనమ్మా? నా మొగుడు, పిల్లలు, సంసారం...''

తమ కొడుకు తమను అపహాస్యం చేసినట్టుగా అనిపించింది నీరజకు. కొత్త ఫ్లాట్‌లోకి వెళుతున్న విషయం తమతో మాటమాత్రంగానైనా చెప్పొచ్చు కదా? విషయాలన్నీ పనిమనిషి ద్వారా తెలుసుకోవాలా? తమ ఏకైక సంతానం శుభ్రో చేసే నిర్వాకం ఇదా?

నీరజ కొడుకు గదిలోకి వెళ్ళక ఎన్నాళ్ళయి పోయిందో. ఆ రోజు మాత్రం వెళ్ళింది.

''అమ్మా! ఏమిటి? ఏమైనా చెప్పాలని వచ్చావా?'' అన్నాడు కొడుకు.

''అవున్రా. కొత్త ఫ్లాట్‌లోకి మారుతున్నారని బసిని చెబుతోంది. నిజమేనా?''

''అవును నిజమే''

''ఎప్పుడు వెళ్తున్నారు?''

''అంతా నీ చేతిలోనే ఉంది అత్తయ్యా!'' అని అంది రత్న, మధ్యలో కల్పించుకుని. నీరజ ఆశ్చర్యపోయింది.

''నా చేతిలో ఏముందీ?''

''మీరు మామగారిని వదిలి రాలేరు...''

''అవును. ఆయన కూడా వస్తారు''

''ఒద్దులే. ఇక్కడ ఈ ఇల్లు ఖాళీగా ఉండడం మంచిది కాదు... ఇంత పెద్ద ఇల్లు. మీరిద్దరు అని ఆలోచిస్తున్నాను'' అన్నాడు శుభ్రో.

''ఫ్లాట్ చాలా పెద్దదా?'' అని అడిగింది నీరజ. దాంతో మనవడు రంగంలోకి దిగాడు.

''అవును నానమ్మా! చాలా పెద్దది. మూడు బెడ్‌రూమ్స్, రెండు బాత్రూమ్స్, డైనింగ్ కం డ్రాయింగ్, కిచెన్, బాల్కనీ''

ఎందుకోగాని శుభ్రో కంగారు కంగారుగా చెప్పాడు. ''మీరంతా వచ్చి చూద్దురుగాని ఫ్లాట్. మేమిక్కడి నుండి మారిపోయినా... అప్పుడప్పుడు వచ్చిచూస్తూనే ఉంటాం. నేను మాత్రం తప్పక...''

''అది సరేరా! మీ నాన్నగారితో ఓ మాట చెప్పావా?'' దానికి కొడుకు సమాధానం చెప్పకముందే మనవడు మళ్ళీ అందుకున్నాడు. ''నానమ్మా! ఆ అపార్ట్‌మెంట్ పేరు మధుమాలతీ అపార్ట్‌మెంట్. తెలుసా?''

''ఆ... ఆ... పేరు బాగుంది నాన్నా''

''అమ్మా'' అన్నాడు శుభ్రో భారంగా.

''ఏంటి శుభ్రో'' నీరజ కొడుకు ముఖంలోకి చూసింది.

''మేం వెళ్ళిపొయ్యాక మీరు కూడా ఇక్కడి నుంచి...''

నూటికీ కోటికీ ఒకడుంటాడు ఇలాంటివాడు అని జనమంతా ప్రశంసించిన కొడుకు...?? ఆ మాటతో ఎందుకో ఆమె పెదాల మీద నవ్వు ఎండిపోయింది. అతని తెలివిగల బుర్రలో తిరుగాడే క్రూరమైన ఆలోచనలు ఆమెను చుట్టుముట్టాయి.

''మా గురించి నీకు బెంగేం అక్కరలేదు. మీరు సుఖంగా ఉండండి చాలు. మేమూ ఎక్కడో రెండు చిన్న గదులు అద్దెకు తీసుకుని కాలం వెళ్ళదీస్తాం''

''అబ్బో అద్దె గదులైతే బోలెడంత అడ్వాన్సు అడుగుతారు'' అంది రత్న.

''అవన్నీ నాకు తెలియవు''

''నేను చూస్తాలేమ్మా అవన్నీ... కాని...'' శుభ్రో తటపటాయించాడు.

''అయితే ఇంకేం? మా గురించి ఆలోచించాల్సిందేమీ లేదు. మీ కొత్త ఇల్లూ, కొత్త ఖర్చులు... అవి చూసుకోండి'' అంది నీరజ కొడుకువైపు చూసి.

శుభ్రో తల్లి చూపులకు తట్టుకోలేక పోయాడు. ఒంట్లో రక్తంలేక బక్కగా బలహీనంగా ముతక బట్టలలో ఉన్న ఆ అపరిచిత వృద్ధురాలి ముందు శుభ్రో తలదించుకున్నాడు.

నీరజ గిరుక్కున తిరిగి వెళ్ళిపోయింది. రత్న భర్త భుజం తట్టి - ''సెంటిమెంటలై పోకండి. ఆమె మీకు కనిపిస్తున్నంత బలహీనురాలేం కాదు. చూశారా ఆమే మొదట అంది. అద్దె గది చూసుకుని వెళ్ళిపోతామని!''

భార్యతో వాదించాలనిపించలేదు శుభ్రోకు. ''అమ్మ బాగా క్షీణించిపోయింది పాపం! ఒళ్ళంతా శుష్కించి పోయింది. ఈ మధ్య ఎప్పుడూ సరిగా చూడలేదామెను. నాన్నగారి గదిలోకి వెళ్ళక ఎన్నేళ్ళయ్యిందో గుర్తే లేదు'' శుభ్రో ఆలోచనల్లో పడ్డాడు.

''మనం నానమ్మ, తాతయ్యలను కూడా మనతోపాటు కొత్త ఫ్లాట్‌లోకి తీసుకెళదాం డాడీ!'' అన్నాడు పసివాడు.

''నోరుమూసుకో. పెద్దవాళ్ళు మాట్లాడుతున్నప్పుడు అరవగూడదు'' అని మందలించింది రత్న చిన్నారి కొడుకును. మళ్ళీ భర్తవైపు తిరిగి ''ఏం బాధ లేదు. హాయిగా ఉంటారు వాళ్ళు. ఎవరైనా మంచి కిరాయిదారు లభిస్తే కొంచెం అడ్వాన్సు తీసుకొని, ఈ ఇల్లు బాగుచేయిస్తే సరి! దీనికి కూడా మంచి అద్దె వస్తుంది. అత్తయ్య చెప్పింది బాగానే ఉంది'' సమర్థించింది రత్న.

''అవునవును. నాక్కూడా ఆర్థికంగా భారం ఉండదు'' శుభ్రో మరో కొత్త విషయం కనుగొన్నట్టు సంతోషపడిపొయ్యాడు.

''అవును నీకెందుకు భారం?''

''అవుననుకో. కాని, నేనో క్రిమినల్‌నని నాకెందుకో మొదటిసారి అనిపిస్తోంది ఇవ్వాళ. నాన్నకు కళ్ళు లేవు. అమ్మకా చేతకాదు. ఈ ఇల్లంతా రిపేర్ చేయడం మాటలా?'' ఆ మాటలకు రత్న మెత్తబడలేదు.

''ఆమె తలుచుకుంటే చేయించగలదు. మా ఇంట్లో మా నాన్న గుడ్డివాడేం కాదు. అయినా మా అమ్మే ఇల్లు బాగు

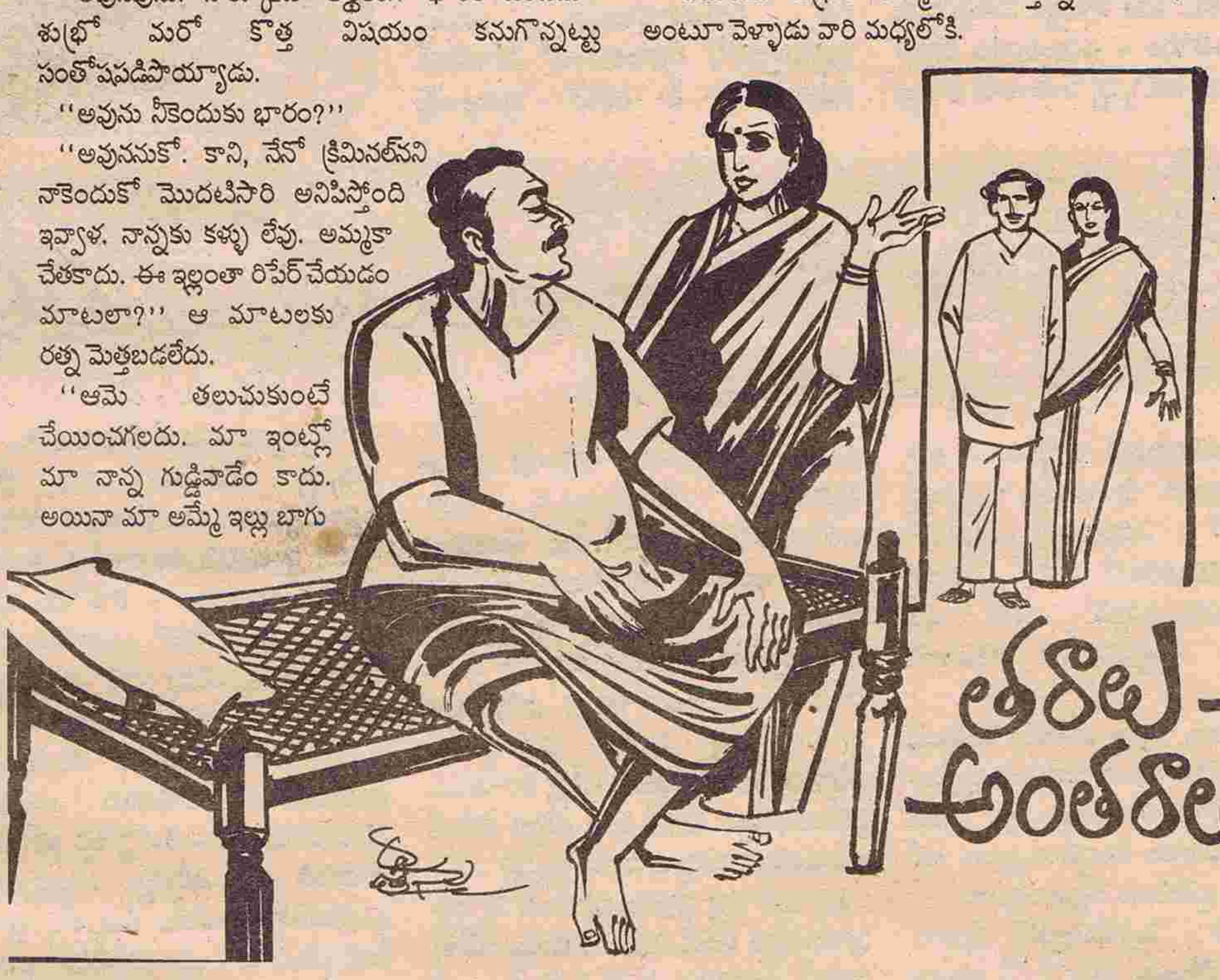

తరాలు - అంతరాలు

బెంగాలీ మూలం - మహాశ్వేతాదేవి

తెలుగు: డా. దేవరాజు మహారాజు

చేయిస్తుంది. అద్దెకొచ్చిన వాళ్ళతో మాట్లాడుతుంది''

''మా అమ్మ అలాంటిది కాదులే రత్నా. గుట్టుగా ఇంట్లో ఉండే రకం''

''అవును మరి! మీ నాన్నది ఉట్టి ఫ్యూడల్ మగాడి మనస్తత్వం? అందుకే ఆమె అలా ఉండాల్సొచ్చింది.

శుభ్రోకు భార్య మాటల్ని ఒప్పుకోక తప్పలేదు. అవసరాలు తీర్చుకోవడానికి చేసుకున్న పెళ్ళి వారిది. ఆధునిక జీవితంలో సౌకర్యాల్ని అనుభవించడానికి రెండు జీతాలతో పెనవేసుకున్న జీవిత బంధం వారిది. ఒప్పందం వారిది.

ఆ రాత్రి నీరజకు నిద్రపట్టలేదు. కొడుకూ కోడలు వెళ్ళిపోతే ఆమెకు కొంత విశ్రాంతి దొరుకుతుంది. వారివల్ల ఆమెకు ఉపయోగమే లేదు. పొద్దున్నే చలిలో పడుతూ లేస్తూ వంటచేసే పనీ ఉండదు. అయినా సరే ఎందుకో ఒంటరితనం కబళిస్తున్నట్లు భయపడింది. నిశ్శబ్దంగా గుండె పగిలేలా ఏడ్చింది. రమాపతి గ్రహించాడు.

''నీరూ! ఏడుస్తున్నావా?''

''ఏం లేదు లెండి''

''వాళ్ళు వెళ్ళిపోతున్నారని బాధపడుతున్నావు అవునా?''

''అవును!''

రమాపతి మెత్తగా మాట్లాడాడు. ఆమె అతని వీపు మీద గుర్తులతో జవాబు చెప్పింది. ఎన్నో ఏళ్ళ తర్వాత రమాపతి భార్యను తనవైపు తిప్పుకుని, ఆమె వెచ్చని కన్నీళ్ళు తుడిచాడు.

''కళ్ళు లేకపోయినంత మాత్రాన నేను చూడలేనని అనుకోకు. నాకు తెలుసు నీ బాధ! కాని మన చేతిలో ఏముంది? చెప్పూ? కళ్ళులేవని నేను చచ్చిపోయానా చెప్పూ? మనసు కళ్ళతో చూడడం లేదూ? నీ కొడుకు నీ కళ్ళలాండివాడని పుత్ర ప్రేమతో అంధురాలవయ్యావు. ఇన్నాళ్ళు! ఇప్పుడైనా కళ్ళు తెరిచి, జీవిత వాస్తవాల్ని ఎదుర్కో'' అన్నాడు.

''నిజమేనండి. మీరు చెప్పేదంతా... అయినా... ఎందుకో''

''శుభ్రో వెళ్ళిపోతున్నాడన్న వాస్తవాన్ని భరించు. తప్పదు. వాడు మనతో ఇన్నాళ్ళు ఇక్కడ ఉన్నాడన్నమాటే గానీ, వాడు మనకు ఎప్పుడో దూరమై పొయ్యాడు'' రమాపతి గొంతులో దుఃఖం అడ్డుపడింది. ఒక్క నిముషం ఆగి, మళ్ళీ అన్నాడు. ''నా పుస్తకం అచ్చేయించుకుంటానన్న రోజే వాడి సంగతి బయటపడింది. ఆనాడే చెప్పాను కదా! నాకు నీవు, నీకు నేనూ తప్ప మనకెవరూ లేరని!''

ఆ రాత్రి శుభ్రోకు కూడా మనసు మనసులో లేదు. నీరజకు షాపు అద్దె చెల్లిస్తున్న కొట్టతను విషయం తెలుసుకుని, ఇంటి కోసం వచ్చాడు. తన అల్లుడికి ఇల్లు కావాలని, దగ్గరుండి ఇల్లు బాగు చేయించుకుని, సున్నం వేయించుకుని, ఇంట్లోకి దిగుతాడనీ చెప్పాడు.

''సరే అలాగే కానీయ్'' అన్నాడు శుభ్రో. బాధ్యతల్లోంచి బయటపడితే చాలనుకుంటున్నాడతను. ఇల్లు అతనికి ఇవ్వొద్దంది నీరజ.

''అయితే ఎవడికిస్తావ్ మరీ?'' విసుక్కున్నాడు శుభ్రో తల్లిని.

''నేనెప్పుడూ వెళుతుంటాను. డాక్టర్ దిలీప్. అతనికి ఇల్లు కావాలని అన్నాడోసారి. ఎన్నోసార్లు ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చాడు కూడా'' అభ్యంతరం చెప్పడానికి వీల్లేకపోయింది శుభ్రోకు.

''అహా... అలాగయితే తెచ్చుకో! అయితే రాతపూర్వకంగా ఏ ఎగ్రిమెంటుకూ రావొద్దు. తర్వాత నేను ఇబ్బందుల్లో పడతాను'' అని అన్నాడు.

''తర్వాతంటే ఎప్పుడూ?'' అర్థంకాక అడిగింది తల్లి.

''నేను ఖాళీ చేయించ దలుచుకున్నప్పుడు'' అని అరిచాడు కొడుకు. శుభ్రో తల్లి మీద అంతగా అరవడం రమాపతి ఎప్పుడూ వినలేదు.

''ఏమిటది శుభ్రో. అమ్మను అరుస్తున్నావెందుకూ?'' అంటూ వెళ్ళాడు వారి మధ్యలోకి.

''నువ్వెందుకొచ్చావ్? నిన్నెవడు పిలిచాడు'' అన్నాడు శుభ్రో విసురుగా తండ్రిని చూసి.

''ఎందుకొచ్చానంటే, ఈ ఇల్లు నాది గనక వచ్చాను. ఇంటి గురించి ఏదో మాట్లాడుతున్నారని వచ్చాను. తర్వాతంటే మేమిద్దరం చనిపోయిన తర్వాత అనా?'' అపరిచిత వ్యక్తిలాగా చిరునవ్వు నవ్వాడు రమాపతి. దెబ్బతిన్నట్టు చూశాడు శుభ్రో.

''ఇబ్బందుల్లో పడతానన్నది నీకెప్పుడూ లేదురా శుభ్రో. చిన్నప్పటి నుండి ఇప్పటిదాకా ఆ అవసరం నీకు మేమెప్పుడూ రానీయలేదు. ఒక ఇంట్లో రెండు వంట గదులు నీ సదుపాయం కోసం చేసుకున్నవే. మీ అమ్మను ఒక బానిసలాగా చేసిందీ నీ సదుపాయం కోసమే. ఈ ఇంట్లో ఇంతకాలం ఉండి అద్దె వెనకేసుకున్నదీ, దాంతో కొత్త ఫ్లాట్ కొనుక్కుంటున్నదీ నీ సదుపాయం కోసమే. నువ్వు చేస్తూ వచ్చిందానికల్లా నీ తల్లిదండ్రులు నోరు మెదపకుండా ఉన్నది నీ సదుపాయం కోసమే. నీక్కావల్సింది రాబట్టుకోవడానికి నువ్వు ఎంతకైనా దిగజారుతున్నావు. ఇక నాకు తెలీక అడుగుతాను. నువ్వు ఇబ్బందుల్లో పడింది ఎప్పుడురా తండ్రీ?'' తండ్రి గొంతులోంచి కఠోర సత్యాల్ని వినలేకపోయాడు శుభ్రో.

''అయితే మీ ఇష్టం. మీ ఇష్టం వచ్చినట్టు చేసుకోండి''

''అదెలాగూ తప్పదు గానీ, మా కోసం నువ్వేదో బాధపడిపోతున్నట్టు, త్యాగాలు చేసినట్టూ మాట్లాడకు. బాగుండదు. అసహ్యంగానూ, అసందర్భంగానూ ఉంటుంది. నువ్వేమిటో తెలుసుకోవడం మీ అమ్మకు చేతకాదు గానీ, నాకెప్పుడో తెలిసిపోయిందిరా నాయినా? నాది ఓడిపోయిన వాడి జీవితం అని అన్నావు. నేను ఓడిపోకపోతే నువ్వెట్లా గెలిచేవాడివో ఆలోచించుకో - నీలాగా విలువల్ని తొక్కేస్తూ - భౌతిక సుఖాల కోసం పరుగులు పెట్టలేదు నేను. నాకు జీవితంలో సంతృప్తి ఉంది. నీకు ఉందా ఆలోచించుకో. అయినా మీరు మీ కొత్త ఇంటికి వెళ్తున్న సందర్భంలో ఈ రభస ఎందుకూ? హాయిగా వెళ్ళండి''

తను తండ్రికన్నా ఎంతో ఎత్తు ఎదిగాననుకున్నాడు శుభ్రో. కాని అతని దృష్టిలో ఎంత దిగజారాడో తెలుసుకునే సరికి భరించలేకపోయాడు.

''మంచి గురించి, మమత గురించి, కలల గురించి, కళల గురించీ కనీస జ్ఞానం లేనివాడివి. నీకివన్నీ ఏమర్థమౌతాయి? నువ్వు నా పుస్తకం అచ్చెయ్యొద్దని సలహా ఇచ్చినపుడే, నేను చాలా స్థిరమైన అభిప్రాయానికి వచ్చాను. కవిత్వం అనేది సున్నిత హృదయులు ఆనందించే ప్రక్రియ. నీలాంటి మొరటు మనుషులకు, పనికొచ్చేది కాదు. నా తర్వాత ఈ ఇల్లు మీ అమ్మదవుతుంది. ఆమె తర్వాతే నీకు దక్కుతుంది. తెలిసిందా? అందువల్ల ఈ ఇంటి గురించి నీకు ఏ ఇబ్బందులూ ఉండనక్కరలేదు'' చాలా స్పష్టంగా, గంభీరంగా పెద్ద గొంతుతో చెప్పాడు రమాపతి.

అది శుభ్రో భరించలేకపొయ్యాడు. ''ఏమనుకుంటున్నావ్ నన్ను? తల్లిదండ్రులను చూసుకోలేని వెధవనా? బాధ్యతలు తెలియని మూర్ఖుణ్ణనా? ఏమిటీ? ఏమనుకుంటున్నావ్?'' అని శుభ్రో కోపంతో వొళ్ళు మరచి అరిచాడు.

''కాదు. అలాంటిదేమీ మేమనుకోవడం లేదు. మీ తరం వేరు. మా తరం వేరు. మీ తరం వారు మాకు అపరితులు. అపరిచితులు కాబట్టే మీ మీద మాకు నమ్మకం లేదు. అంతే. మీరు పశువులా? మనుషులా అన్నది నిజంగానే మాకు తెలియదు. తెలియనప్పుడు అనవసరంగా మేం నోరు పారేసుకోగూడదు'' అన్నాడు రమాపతి మరింత స్థిరంగా.

భర్త ఆత్మగౌరవం కాపాడడానికి రత్న అక్కడికి పరుగెత్తుకుని వచ్చింది. అతణ్ణి తమ గదిలోకి ఈడ్చుకెళ్ళింది. ''ఇక ఊరుకోండి! మీరు అరవడం చుట్టుపక్కల జనమంతా విన్నారు. ఇక బావుండదు'' అని శుభ్రోకు నచ్చజెప్పింది. జనం తమని తప్పుపడతారని ఆమె భయం.

నీరజ అప్పటిదాకా ఊపిరి తీసుకోవడం కూడా మరిచిపోయినట్టుంది. అయోమయంగా ఉన్నపళాన కూలబడింది.

ఇంత గొడవ జరిగాక తల్లిదండ్రులను కొత్త ఇంటికి ఆహ్వానించే అవసరమే కనిపించలేదు -శుభ్రోకు. సమయానికి రత్న వాళ్లమ్మ వచ్చింది. దగ్గరుండి గృహప్రవేశం జరిపించింది. పూజలు చేయించింది. వంటలన్నీ తమ ఇంట్లో వండించి కొత్తింటికి తెప్పించింది. ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోయే ముందు కొడుకు, కోడలు, మనుమడు కాళ్ళకు దండం పెట్టడానికి వచ్చారు. రమాపతి ఏదో గొణుక్కున్నాడు. నీరజ మౌనం వహించింది. తన తల్లిదండ్రుల్ని పనికిరాని వాళ్ళ కింద జమకట్టాడు శుభ్రో. కానీ వాళ్ళు అంతకన్నా ముందే అతణ్ణి వెలివేసిన విషయం ఇంతకాలం అతను గ్రహించుకోలేక పోయాడు.

రత్న స్నేహితులంతా వచ్చారు. టేపురికార్డర్‌లో పాటలు మ్రోగించారు. నవ్వులు, కేరింతలతో పండుగ వాతావరణం వచ్చింది. ఒకరు మాంసం కూర, మరొకరు పూరీలు, మరొకరు స్వీట్లూ, మరొకరు మరొకటీ... వంటకాలు తెచ్చారు. రత్న సంతోషానికి అవధుల్లేవ్. ''కిటికీలోంచి ఎంత చల్లటిగాలి వస్తుందో చూశారా? మనకిక ఫ్యాన్‌లు కూడా అక్కరలేదు'' అని అంది భర్తతో. తమ కొత్త ఫ్లాట్ ప్రత్యేకతల గూర్చి ఆనందపడిపోతూ-

శుభ్రో మాత్రం రత్నలాగా ఆనందించలేకపోయాడు. సాయంత్రం బాగా పొద్దుపోయాక బాల్కనీలో కూర్చుని బయటికి చూశాడు. అద్భుతంగా ఉంది.... దృశ్యం! దూరంగా టెలివిజన్ టవర్ ఎర్రలైటు కనిపిస్తోంది. నక్షత్రాలు, ఆకాశం, విశాలమైన స్థలం, ఆరో అంతస్థులో, శుభ్రమైన చల్లటి గాలి, కిందికి చూస్తే కళకళలాడిపోతున్న నగరం - దీపావళి పండుగ రాత్రిని తలపిస్తోంది.

కాని శుభ్రోకు అందమైన ఆ పరిసరాలకూ మధ్య ఒక గుడ్డి ముసలివాడు, ఒక మురికి తల్లీ అడ్డం వస్తూ ఉన్నారు. తల్లిదండ్రులు లేని ఈ సుఖమయమైన జీవితం కోసం ఎన్నేళ్ళ నుండో తను పథకాలు వేసుకుంటున్నాడు. తనను పెంచి, పెద్దచేసి, అన్ని శక్తుల్నీ అందించి, సుఖంగా గడపడానికి అన్ని వసతులు కల్పించిన తన తల్లిదండ్రుల్ని... తనెంత చిన్నచూపు చూశాడు? చివరకు తను వారిని కాదనడం కాదు, వారే తనను కాదన్నారు. తను ఎంతటి దుర్మార్గుడయితే వాళ్ళట్లా అన్నారూ? సాయంత్రం గడ్డ కట్టినట్టయ్యింది శుభ్రోకు.

రత్న బాల్కనీలోకి వచ్చి, ఒంటరిగా కూర్చున్న భర్తను చూసింది.

''ఏమిటీ ఇక్కడ ఒంటరిగా కూర్చున్నారూ? రండి. అక్కడ అందరితో సరదాగా గడపక? ఇంకా వాళ్ళ గురించే ఆలోచిస్తున్నారా? మీరు చెయ్యాల్సింది చేశారు. అయిపోయింది. ఇక పోనీండి. ఆ విషయం!''

''పోనివ్వాలా? కొడుకుగా నా బాధ్యత నేను పూర్తి చేశానంటావా?''

''ఆ... చేశారు. ఏం?''

''ప్చ్... ఏమీ లేదు. నాకు తెలుసు!'' ఒక పేలవపు నవ్వు అతని పెదాల మీది నుండి జారిపోయింది. ''నాకేమనిపిస్తోందంటే...''

''ఏమనిపిస్తోంది?''

''మనం మన చంటివాణ్ణి ఎంతో జాగ్రత్తగా, ప్రాణంగా పెంచుతున్నాం కదా?''

''అవును. పెంచుతున్నాం?''

''మన స్థాయికి మించి, వాణ్ణి గొప్పవాణ్ణి చెయ్యాలని చూస్తున్నాం కదా?''

''అవును చూస్తున్నాం! మారుతున్న కాలానికి తగినట్టుగా వుండొద్దూ మరీ? మన చిన్నారి కన్నడు''

''అవును ఎలాంటి మాటలు మాట్లాడడానికి నేను మా నాన్నను బలవంతం చేశానో, రేపొద్దున్న వాడూ నన్ను అలాంటి అసహాయ స్థితిలోకి పడదోస్తాడు... నాతో అలాంటి మాటలే అనిపిస్తాడు'' అనంటూ దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు శుభ్రో.... ''పద'' అంటూ లేచి బరువుగా ఇంట్లోకి నడిచాడు.

తామిద్దరే కాక తమతోపాటు మూడోవారెవరో కూడా ఇంట్లోకొస్తున్నట్టు అనిపించింది రత్నకు. నిదానంగా ఆలోచించిన మీదట అది ఎవరో కాదు-

శుభ్రో మాటలతో తనలో నిద్రలేచిన అనూహ్యపు భవిష్యత్తు గూర్చి ఏర్పడ్డ భయం!

కొత్త ఫ్లాట్ చాలా విశాలంగా ఉంది. అది అన్నింటికీ చోటివ్వగలదు.